

Motion till riksdagen

1989/90:Ub624

av Marianne Carlström och Margit Sandéhn

(båda s)

Utbildningen av hushållslärare

Hushållslärare utbildas vid institutionerna för huslig utbildning i Göteborg, Umeå och Uppsala.

Utbildningen ges dels som en 120-poängsutbildning till hushållslärare, dels som en 160-poängsutbildning till grundskollärare i hemkunskap och annat ämne. Dimensioneringen av den senare beslutas lokalt. Tyvärr har de studerandes intresse för denna utbildning varit svagt och för närvarande är det ett fåtal elever som går på denna utbildning.

Dagsläget på utbildningarna:

	Göteborg	Umeå	Uppsala		
120 p.	11 stud.	11 stud.	14 stud.	examineras	vt90
	14 "	9 "	0 "	"	vt91
160 p.	7 "	1 "	6 "	"	92-94

Under förutsättning att samtliga studerande fullföljer sina studier kommer fram till 1994 således 59 hushållslärare 120 p. och 14 grundskollärare 160 p. i hemkunskap och annat ämne ut på arbetsmarknaden.

Antalet platser på 120-poängsutbildningen beslutas av riksdagen. UHÄ har i sin petita föreslagit 36 nybörjarplatser d.v.s. 12 till varje utbildningsort. I budgetprop. är detta reducerat till 12 nybörjarplatser i Göteborg.

Detta får allvarliga konsekvenser för tillgången på utbildade hushållslärare under kommande år. Starka skäl talar för att man i stället bör utöka antalet utbildningsplatser.

Stor aktsamhet måste iakttas vid neddragning av lärarutbildning med låg omfattning för att inte slösa bort resurser i form av personal, lokaler och utrustning.

Några år framöver är det realistiskt att räkna med fortsatta svårigheter i rekryteringen till grundskollärarytbildning med specialisering hemkunskap. Det beror bl.a. på de höjda inträdeskraven och att det inte finns någon rak väg genom gymnasieskolan som kan tillgodose dels de allmänna dels de särskilda tillträdeskraven.

Mellan åren 1995 och 2000 är det hög pensionsavgång.

Fr.o.m. 1991 sänks undervisningskyldigheten för lärare i hemkunskap till 24 vtr från idag 29 vtr, vilket kräver nytillskott av lärare. Dessa två faktorer

tillsammans med den låga examinationen de senaste åren kommer att resultera i stor brist på lärare i hemkunskap.

Den alternativa arbetsmarknaden för hushållslärare ökar. Det måste finnas "experter" med goda teoretiska och praktiska kunskaper i näringslära och livsmedels/matiagningskunskap för den kostinformation som staten, landstingen och kommunerna satsar på.

I bland annat SOU 1984:86 "Jordbruks- och livsmedelspolitik" samt i SOU 1985:32 "Hushållning för välfärd" har både livsmedelskommittén och konsumentpolitiska kommittén betonat behovet av utbildning för svenska medborgare i kost- och konsumentkunskap.

På grund av det ökade barnafödandet och den ökade flyktinginvandringen kommer elevantalet att öka. Enligt SÖ:s beräkningar kommer antalet utbildningsplatser att behöva utökas med 97 000 eller 3 300 klasser.

Detta ställer stora krav på lärarutbildningen.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om hushållsläraryrket och hushållsläraryrkesutbildningarna i Umeå och Uppsala,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att planera en långsiktig utökning av hushållsläraryrkesutbildningarna på 120 och 160 poäng.

Stockholm den 25 januari 1990

Marianne Carlström (s)

Margit Sandéhn (s)

